

สรุปและข้อ เสนอแนะ

6.1 บทสรุป

จากการที่ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคที่มีความสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของ ประเทศและมีการเติบโตตลอดมา ไม่ว่าจะพิจารณาจากด้านผลผลิตหรือการจ้างงานก็ตาม แต่ผล ที่ตามมาของการเติบโตก็คือ การมีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมในภาคเมือง ซึ่งก่อให้เกิดปัญหา ต่าง ๆ ตามมา

เราจึงทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งของอุตสาหกรรมการผลิตกับปัจจัยที่ คาดว่าจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกที่ตั้งของอุตสาหกรรม โดยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างภาคเมือง (กรุงเทพฯ สัมุทรปราการ ปทุมธานี และนนทบุรี) กับภาคชนบท (เชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน และลำปาง) ถึงปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการตัดสินใจตั้งโรงงานของตนในภาค เมือง สำหรับโรงงานที่ตั้งขึ้นในระหว่างปี 2520-2524

โดยใช้วิธีการทางสถิติในการคัดเลือกโรงงานที่ตกเป็นตัวอย่างทั้งหมด 72 โรงงาน เป็นโรงงานในภาคเมือง 37 โรงงาน และโรงงานในภาคชนบท 35 โรงงาน และทำการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการของโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว ถึงเหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่ตั้งโรงงานที่เป็น อยู่

ต่อมาจึงทำการทดสอบสมมติฐานที่ว่า การกระจุกตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในภาค เมืองถูกกำหนดโดย Urbanization Factors, Localization Factors และขนาดของ โรงงาน โดยใช้ Logit Model ในการวิเคราะห์

ผลที่ได้ ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีส่วนเพิ่มโอกาสที่โรงงานอุตสาหกรรมจะตั้งอยู่ในภาคเมือง คือ การเป็นโรงงานขนาดใหญ่ การตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม การใช้แรงงานฝีมือ ค่าใช้จ่าย ในเรื่องของไฟฟ้าและค่าขนส่งวัตถุดิบ รวมทั้งการใช้แหล่งน้ำ การขายสินค้าในตลาด ในภาคเมือง และการใช้แหล่งวัตถุดิบในภาคเมือง ดังกล่าว

และเมื่อนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบกับนโยบายในการกระจายอุตสาหกรรมไปยังภาค ชนบทของรัฐบาล ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา พบว่ารัฐบาลเองก็ได้พยายาม ดำเนินนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ในการกระจายอุตสาหกรรมไปยังภาคชนบทอยู่แล้ว เพียง

แต่ว่านโยบายเหล่านั้นยังไม่เพียงพอในการที่จะจูงใจให้ผู้ประกอบการโรงงานตัดสินใจตั้งโรงงานของตนในภาคชนบทดังกล่าว

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ด้านนโยบาย เพื่อเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการ ในการตัดสินใจตั้งโรงงานของตนในภาคชนบทมากขึ้น รัฐบาลควรที่จะดำเนินมาตรการต่อไปนี้

1. การกระจายการพัฒนาเมืองหลักในภาคต่าง ๆ เพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยการพัฒนาเมืองในแต่ละภูมิภาคให้เป็นเมืองหลักที่สามารถพึ่งตนเองได้ มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะสร้างงานให้แก่ผู้อยู่อาศัยในตัวเมือง พัฒนาทางด้านการศึกษาและบริการ และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม เพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมไปยัง เมืองหลักเหล่านี้ รวมทั้งการพัฒนาภาคและชนบทไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เป็นแหล่งป้อนวัตถุดิบและตลาดให้แก่อุตสาหกรรมในเมืองหลัก

2. สัปดาห์นโยบายและแผนหลักการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรแร่ให้ชัดเจน ส่งเสริมการสำรวจหาบริเวณแหล่งแร่ใหม่ ๆ โดยเฉพาะในภาคชนบทและแร่ที่ใช้ในอุตสาหกรรมภายในประเทศ เช่น หินปูน ดินขาว ยิปซั่ม ฯลฯ

3. ปรับปรุงประสิทธิภาพของแรงงานในภาคชนบท รวมทั้งการขยายการผลิตแรงงานในสาขาที่ตลาดต้องการ เพื่อลดต้นทุนการผลิตของอุตสาหกรรมในภาคชนบท

4. กำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ในภาคชนบทให้ชัดเจนว่า บริเวณใดจะเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตประเภทใด ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละภูมิภาคที่สอดคล้องกับปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ รวมทั้งการสนับสนุนทางการเงิน ส่งเสริมให้มีการนำเทคนิคการผลิตใหม่ ๆ มาใช้ในอุตสาหกรรมในภาคชนบทมากขึ้น

6.2.2 วิธีการในการศึกษา เนื่องจากงานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงประจักษ์ จึงทำให้มี ปัญหาในเรื่องของความถูกต้องของข้อมูลอยู่บ้าง เพราะข้อมูลที่ได้นี้ ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้น ความถูกต้องของข้อมูลจึงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้ตอบเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่เกิดขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ นอกเหนือจากการไม่ให้ความร่วมมือของผู้ประกอบการ ในการทำการตอบแบบสอบถามดังกล่าว

ดังนั้น ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ของเรา จึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ของปัจจัยดังกล่าว ที่จะมียุทธพลต่อการตัดสินใจในตั้งโรงงานของผู้ประกอบการในภาคเมือง มิได้

หมายความว่า ปัจจัยเหล่านี้จำเป็นจะต้องมีผลต่อการตั้งโรงงานในภาคเมืองเสมอไป

สิ่งที่น่าสังเกตอีกอย่างก็คือ การทดสอบแบบจำลองของเรานั้น ปรากฏว่าสามารถใช้ได้ดีสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งในภาคเมือง แต่สำหรับโรงงานที่ตั้งในภาคชนบท ผลที่ได้ จากการทดสอบยังมีได้ยืนยันถึงความเหมาะสมของแบบจำลองดังกล่าว ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจ สำหรับการทำการวิเคราะห์ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย